

ANALÝZA

28. 1. 2013

POSTAVENÍ ČESKÉHO TRHU PRÁCE V RÁMCI EU

Pravidelná analýza trhu práce se zaměřuje na mezinárodní srovnání indikátorů strategie zaměstnanosti - Evropa 2020. Ta má v horizontu této dekády za cíl zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20-64 let na 75 % a zvýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let nejméně na 40 %. Druhá část analýzy je věnována nezaměstnanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti na evropském trhu práce.

Plnění kritérií zaměstnanosti podle strategie Evropa 2020

Míra zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let dosahovala ve 3. čtvrtletí 2012 v zemích EU27 68,9 % a dostala se tak na úroveň, kterou měla před rokem. Pokles míry zaměstnanosti u mužů (o 0,2 p. b.) byl vyvážen stejným nárůstem u žen. I navzdory tomuto mírnému přiblížení však zaostávala míra zaměstnanosti žen za mírou zaměstnanosti mužů o 12,6 p. b.

Při pohledu na první tabulku seřazenou od nejvyšších hodnot k nejnižším, je zřejmé, že vysoká míra zaměstnanosti byla v severovýchodních státech a v zemích západní Evropy. S výjimkou Švédska a Dánska, se zaměstnanost ve všech těchto státech meziročně dokonce zvýšila. Nejvyšší úroveň zaměstnanosti byla ve Švédsku (ve 3. čtvrtletí 2012 to bylo 80,9 %). V této zemi byla jak nejvyšší míra zaměstnanosti žen (78,3 %), tak i mužů (83,5 %). Počet států, které překonaly hranici 75 %, se oproti minulému čtvrtletí nezměnil a tak potřebnou hranici překonalo zmiňované Švédsko, dále Nizozemsko, Německo, Rakousko a Dánsko. Největší propad míry zaměstnanosti o 4,8 p. b. lze opět pozorovat v Řecku, kde byla zároveň i nejnižší míra zaměstnanosti ze všech zemí EU27, a to 54,9 %. Region Jižní Evropy se celkově vyznačuje nízkou zaměstnaností. Relativní mírné oživení zaměstnanosti lze naopak nadále pozorovat v pobaltských zemích. Především v Lotyšsku došlo vůbec k nejvyššímu nárůstu míry zaměstnanosti ze všech států EU27 (nárůst o 2,6 p. b.)

V České republice se míra zaměstnanosti meziročně zvýšila o 0,8 p. b. Ve sledovaném období se míra zaměstnanosti žen zvýšila výrazněji (nárůst o 1,0 p. b.) než mužů (nárůst o 0,6 p. b.). Kromě zmiňovaných zemí s nejvyšší mírou zaměstnanosti v EU27, byla vyšší míra zaměstnanosti než v České republice ještě ve Finsku, Estonsku, Lucembursku a ve Velké Británii, čímž Česká republika oproti minulému čtvrtletí klesla o jednu příčku na 10. místo v žebříčku EU27. Míra zaměstnanosti v ČR tak převyšovala průměr EU27 o 3,1 p. b. Ze sousedních států byla nejvyšší míra zaměstnanosti v Německu (77,1 %), nejnižší byla těsně za Slovenskem (65,4 %) v Polsku (65,2 %).

ANALÝZA

Míra zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU (v %)

Země	3. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 3.Q 2012-3.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Švédsko	80,9	83,5	78,3	0,0	-0,2	0,3
Nizozemsko	77,3	82,4	72,1	0,3	-0,4	0,9
Německo	77,1	82,4	71,7	0,5	0,6	0,3
Rakousko	76,4	82,2	70,7	0,7	0,6	0,8
Dánsko	75,6	78,6	72,5	-0,7	-1,1	-0,4
Finsko	74,9	76,4	73,4	0,2	-0,2	0,7
Spojené království	74,4	80,5	68,5	0,8	1,1	0,6
Estonsko	73,0	77,2	69,2	0,6	1,6	-0,3
Lucembursko	72,1	78,6	65,3	1,7	0,3	3,1
Česká republika	72,0	80,9	62,8	0,8	0,6	1,0
Kypr	70,0	76,3	64,2	-2,7	-3,1	-2,3
Litva	69,9	70,8	69,0	2,3	2,6	1,9
Lotyšsko	69,7	72,3	67,4	2,6	4,0	1,3
Francie	69,6	74,3	65,2	0,1	0,0	0,4
EU 27	68,9	75,2	62,6	0,0	-0,2	0,2
Slovinsko	68,3	72,2	64,2	-0,3	0,1	-0,7
Belgie	67,4	72,8	62,0	0,5	0,4	0,6
Portugalsko	66,6	69,9	63,4	-2,7	-4,1	-1,3
Slovensko	65,4	73,3	57,5	-0,2	0,1	-0,4
Polsko	65,2	72,8	57,8	-0,1	-0,2	0,1
Rumunsko	65,0	72,7	57,4	1,7	2,5	1,0
Bulharsko	64,8	67,6	61,9	-0,6	-0,7	-0,7
Irsko	63,8	68,5	59,1	0,2	0,2	0,1
Malta	63,3	79,8	46,2	1,9	1,3	2,6
Maďarsko	63,1	69,2	57,3	1,8	1,5	2,1
Itálie	61,0	72,0	50,2	-0,1	-1,0	0,8
Španělsko	59,4	64,8	54,0	-2,3	-3,1	-1,5
Řecko	54,9	64,9	44,8	-4,8	-6,0	-3,6

Zdroj: Eurostat.

Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí je důležitým indikátorem z pohledu trhu práce. Vyšší vzdělání zabezpečuje lepší uplatnění na pracovním trhu. Ačkoliv došlo mezi lety 2001 a 2011 ke zvýšení podílu vysokoškolsky vzdělaných osob v ČR až o 10,7 p. b., podle výsledků za 3. čtvrtletí 2012 se s dosaženým podílem 25,9 % zařazujeme mezi země s nejnižší úrovní podílu vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30 – 34 let.

Hůř než v ČR byly ve 3. čtvrtletí 2012 na tom pouze Bulharsko, Slovensko, Malta, Rumunsko a Itálie. Požadovanou hranici 40 % splňuje celkem 11 zemí. Vysoký podíl osob s vysokoškolským vzděláním mají severské země a státy západní Evropy. Ze sousedních států se nad úrovní

ANALÝZA

EU27 (35,9 %) pohybuje pouze Polsko, kterému potřebná hranice 40 % unikla pouze o 0,2 p.b. Pod úrovní EU27 je pak Německo (32,0 %), Rakousko (26,5 %) a Slovensko (24,5 %).

**Podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 30-34 let
(v %)**

Země	Vysokoškolské vzdělání (ISCED 5,6) 3.Q 2012		
	celkem	muži	ženy
Lucembursko	51,7	53,3	49,5
Litva	50,4	43,0	57,2
Kypr	50,1	44,3	55,4
Irsko	49,1	42,2	55,7
Švédsko	48,2	42,1	54,6
Spojené království	47,4	45,2	49,7
Finsko	47,2	37,9	57,3
Belgie	44,4	38,6	50,2
Francie	43,3	38,2	48,2
Nizozemsko	42,1	39,5	44,6
Lotyšsko	41,0	28,9	53,1
Polsko	39,8	32,4	47,5
Dánsko	39,6	29,9	49,3
Španělsko	39,4	34,4	44,7
Slovinsko	38,8	30,3	48,4
Estonsko	38,1	27,4	48,8
EU 27	35,9	31,7	40,2
Německo	32,0	31,1	32,9
Řecko	31,0	27,0	35,0
Maďarsko	30,3	25,1	36,0
Portugalsko	27,3	23,7	31,0
Rakousko	26,5	25,7	27,4
Česká republika	25,9	21,9	30,1
Bulharsko	25,7	19,1	32,9
Slovensko	24,5	20,0	29,2
Malta	23,7	20,4	26,9
Rumunsko	22,8	20,8	25,0
Itálie	22,4	17,4	27,3

Zdroj: Eurostat.

Nezaměstnanost

Obecná míra nezaměstnanosti se v České republice dlouhodobě udržuje pod průměrem zemí EU27. Za 3. čtvrtletí 2012 byl rozdíl mezi ČR a EU27 3,3 p. b. Při relativně nízké míře nezaměstnanosti mužů je v České republice pod průměrem i míra nezaměstnanosti žen. Mezi státy EU27 s nejnižší mírou nezaměstnanosti se řadí Lucembursko, Německo, Nizozemsko a

ANALÝZA

Rakousko, kde byla míra nezaměstnanosti ve 3. čtvrtletí 2012 vůbec nejnižší a dosahovala 4,4 %. V porovnání s dalšími sousedními státy byla míra nezaměstnanosti výrazně vyšší na Slovensku (13,7 %), vyšší byla i v Polsku (10,0 %).

Míra nezaměstnanosti 15-64letých v členských zemích EU

Země	3. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 3.Q 2012 - 3.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Rakousko	4,4	4,3	4,4	0,7	0,7	0,5
Nizozemsko	5,2	5,2	5,0	1,0	1,0	0,8
Německo	5,5	5,6	5,3	-0,3	-0,4	-0,4
Lucembursko	5,7	4,6	7,1	1,3	1,0	1,7
Malta	6,7	5,5	8,6	0,5	-0,5	1,9
Česká republika	7,0	5,9	8,4	0,4	0,3	0,5
Rumunsko	7,0	7,4	6,6	-0,5	-0,6	-0,3
Finsko	7,2	7,3	7,0	0,3	0,0	0,6
Švédsko	7,3	7,6	7,1	0,4	0,5	0,3
Dánsko	7,5	7,5	7,6	-0,1	0,1	-0,2
Belgie	7,8	7,8	7,8	0,0	0,2	-0,2
Spojené království	8,1	8,5	7,7	-0,5	-0,8	-0,1
Slovinsko	9,3	8,6	10,1	1,3	0,5	2,2
Francie	9,7	9,5	10,0	0,7	1,0	0,3
Estonsko	9,8	9,7	9,9	-1,4	-1,1	-1,7
Itálie	9,9	9,0	11,1	2,1	2,2	2,0
Polsko	10,0	9,1	11,0	0,5	0,7	0,3
EU 27	10,3	10,2	10,5	0,8	0,9	0,8
Maďarsko	10,5	10,7	10,3	-0,3	0,0	-0,6
Bulharsko	11,6	12,9	10,2	1,3	1,7	0,9
Kypr	12,3	12,7	11,9	4,3	4,8	3,9
Litva	12,6	14,6	10,6	-2,4	-2,4	-2,5
Slovensko	13,7	13,0	14,6	0,5	-0,1	1,3
Lotyšsko	13,8	14,2	13,4	-1,5	-3,2	0,1
Irsko	15,3	18,3	11,7	-0,1	-0,1	0,0
Portugalsko	16,6	17,1	16,1	3,6	4,3	2,7
Řecko	25,0	21,9	29,1	7,1	6,7	7,5
Španělsko	25,2	24,8	25,6	3,5	3,6	3,4

Zdroj: Eurostat.

Míra nezaměstnanosti se nadále udržuje na vysokých hodnotách zejména v jižních státech Evropy a v pobaltském regionu. Ve Španělsku tak ve 3. čtvrtletí 2012 dosáhla nejvyšší úrovně v rámci EU27, a to 25,2 %. Výrazný meziroční nárůst až o 7,1 p. b. zaznamenalo Řecko, kde podobně výrazně narostla míra nezaměstnanosti mužů (6,7 p. b.) i žen (7,5 p. b.).

ANALÝZA

Při všeobecném růstu nezaměstnanosti se zhoršil i další strukturální ukazatel Eurostatu podíl dlouhodobě nezaměstnaných (1 rok a déle) na celkové nezaměstnanosti. Za úhrn členských zemí se zvýšil meziročně až o 1,7 p. b. na 44,7 %. V České republice se podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně zvýšil o 3,0 p. b., čímž jsme se dostali na úroveň 43,4 %. To je o 1,3 p. b. za evropským průměrem. Nejhorší situace je nadále na Slovensku (podíl 67,5 %), nejlepší naopak ve Švédsku (podíl pouze 18,6 %).

Podíl osob nezaměstnaných 1 rok a déle na celkovém počtu nezaměstnaných ve věku 15-64 let (v %)

Země	3. čtvrtletí 2012			Rozdíl v p.b. 3.Q 2012-3.Q 2011		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Slovensko	67,5	68,7	66,1	1,6	1,2	2,1
Řecko	60,6	58,5	62,7	9,6	11,6	7,8
Irsko	60,0	66,9	46,8	1,0	0,6	1,9
Bulharsko	56,5	56,8	56,1	-3,8	-5,3	-1,7
Itálie	54,1	53,4	55,0	0,9	-0,7	2,8
Estonsko	53,3	56,4	50,2	-3,7	-6,6	-1,3
Litva	51,0	51,3	50,5	-3,3	-2,6	-4,2
Portugalsko	50,0	49,0	51,1	3,5	1,7	5,6
Slovinsko	49,9	51,3	48,5	7,4	7,8	7,2
Malta	49,1	61,5	35,5	5,0	7,0	-
Lotyšsko	47,4	49,9	44,9	-7,6	-13,8	1,0
Rumunsko	47,0	46,6	47,6	5,6	4,3	7,4
Německo	46,2	48,2	43,6	-2,2	-2,1	-2,4
Maďarsko	45,2	46,1	44,1	-2,8	-1,7	-4,2
EU 27	44,7	45,2	44,2	1,7	1,2	2,3
Španělsko	44,5	43,7	45,5	3,0	3,2	2,7
Česká republika	43,4	43,4	43,4	3,0	2,6	3,4
Belgie	43,3	42,7	44,0	-5,5	-4,4	-6,7
Francie	41,1	42,0	40,1	-1,3	-1,8	-0,9
Polsko	40,4	39,6	41,2	2,1	1,3	2,9
Spojené království	34,5	37,5	30,6	2,1	1,5	3,3
Nizozemsko	33,2	34,2	32,1	0,4	-1,5	2,7
Kypr	32,1	34,1	29,7	8,7	8,8	8,3
Dánsko	27,8	30,8	24,6	4,6	5,7	3,5
Rakousko	26,6	27,7	25,3	2,1	0,8	3,3
Lucembursko	21,6	23,6	20,0	-7,4	-6,1	-8,4
Finsko	21,4	25,6	16,8	-3,2	-3,8	-1,9
Švédsko	18,6	20,0	17,0	-0,6	-1,9	0,7

Zdroj: Eurostat.

ANALÝZA

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí

Český statistický úřad

Kontaktní osoba:

Ing. Lukáš Savko

Tel. 274 052 183

E-mail: lukas.savko@czso.cz